

Dohoda o ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují

- (1) Krystalický křemen se v přírodě hojně vyskytuje a tvoří 12% zemské kůry. Krystalický křemen je ve volné přírodě obsažen v řadě minerálů a minerálních produktů.
- (2) V průmyslu se intenzivně využívají dvě krystalické formy křemene, a to oxid křemičitý a cristobalit. Obě se prodávají jako písek, což je zrnitý materiál, nebo jako prášek, který obsahuje částice menší než 0,1 milimetru.
- (3) Krystalický křemen a materiály (produkty) a suroviny, které krystalický křemen obsahují, se používají v celé řadě průmyslových odvětví, včetně chemického průmyslu, keramiky, stavebnictví, kosmetiky, čisticích prostředků, elektroniky, slévárenství, sklářského průmyslu, zahradnictví, rekreačního průmyslu, kovodělného a strojírenského průmyslu, nátěrů včetně laků, farmaceutického průmyslu a filtračních médií.
- (4) Vědecký výbor pro limity expozice chemickým látkám (SCOEL), zřízený Evropskou komisí,¹ došel kromě jiného k závěru, že: „Hlavním následkem vdechování dýchacího krystalického křemene u člověka je silikóza. Existuje dostatek informací pro vyslovení závěru, že relativní riziko rakoviny plic se zvyšuje u osob se silikózou (a zdá se, že k tomu nedochází u zaměstnanců bez silikózy, kteří jsou vystaveni působení křemenného prachu v lomech a v keramickém průmyslu). Prevence vzniku silikózy tudíž zároveň snižuje riziko rakoviny. Jelikož nelze určit přesnou prahovou hodnotu pro rozvoj silikózy, jakékoli snížení expozice povede k omezení rizika vzniku silikózy.“
- (5) Zdá, že existují důkazy o proměnlivé síle účinků dýchacího krystalického křemene v různých oborech.
- (6) V epidemiologii rakoviny plic existuje řada dalších faktorů, jako například kouření, radon a polycyklické aromatické uhlovodíky.
- (7) Na úrovni EU neexistují žádné limity pro vystavení účinkům dýchacího krystalického křemene při práci a limity v jednotlivých státech se liší.
- (8) Dýchací krystalický křemen se v mnoha ohledech liší – včetně jeho přirozeného výskytu v přírodě – od situací, které jsou upraveny v předpisech týkajících se bezpečnosti práce. Tato Dohoda, která je v mnoha ohledech jedinečná, je tedy vhodným nástrojem pro úpravu nakládání s touto konkrétní látkou.
- (9) Smluvní strany jsou pevně přesvědčeny, že tato Dohoda přispěje k ochraně pracovních míst a k zajištění ekonomické budoucnosti dotčených odvětví a společností.
- (10) Smluvní strany vynaloží veškeré úsilí, aby dosáhli uplatnění této Dohody ve všech společnostech v celém oboru, který zastupují.
- (11) Strany této Dohody jednájí v souladu s článkem 139 odst. 1 a 2 Smlouvy o ES.

---

¹ SCOEL SUM Doc 94-final o dýchacím krystalickém křemenu, červen 2003.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti smluvní strany uzavírají následující Dohodu o prevenci a ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují,

Článek 1 - Cíle

Cílem této Dohody je:

- ochrana zdraví zaměstnanců a jiných osob, které jsou při práci na pracovišti vystaveni účinkům dýchacího krystalického křemene z materiálů (produktů) a surovin, které krystalický křemen obsahují.
- minimalizace vystavení účinkům dýchacího krystalického křemene na pracovišti prostřednictvím používání Správných postupů, které jsou zde stanoveny, za účelem prevence, odstranění nebo snížení pracovních zdravotních rizik, které souvisejí s dýchacím krystalickým křemenem.
- zvýšení povědomí o potenciálních zdravotních rizicích dýchacího krystalického křemene a o Správných postupech.

Článek 2 - Rozsah platnosti

- (1) Tato Dohoda se týká výroby a používání krystalického křemene a materiálů (produktů) a surovin, které krystalický křemen obsahují a mohou potenciálně vést k vystavení osob vlivu dýchacího krystalického křemene. Popis průmyslových oborů, kterých se Dohoda týká, je uveden v Příloze 5 této Dohody.
- (2) Dohoda se vztahuje i na vedlejší činnosti spojené s výrobou a používáním krystalického křemene, jako je manipulace, skladování a přeprava. Rovněž se týká mobilních pracovišť. Pro mobilní pracoviště mohou platit specifická pravidla uvedená níže.
- (3) Tato Dohoda platí pro smluvní strany, zaměstnavatele a zaměstnance, jak je níže definováno a stanoveno.

Článek 3 - Definice

- (1) „Zaměstnavatel(é)“ znamená jednotlivé společnosti, které jsou přímo či nepřímo zastoupeny stranami této Dohody a zastupují příslušné odvětví.
- (2) „Zaměstnanci“ znamená pracovníky, kteří jsou přímo či nepřímo zastoupeni stranami této Dohody a zastupují zaměstnance, kteří mohou být pravidelně nebo občas vystaveni působení dýchacího krystalického křemene. Má se za to, že zaměstnanci zahrnují osoby zaměstnané na částečný úvazek, plný úvazek nebo na dobu určitou a další pracovníky, kteří působí pod přímým dohledem zaměstnavatele (např. dočasně umístění pracovníci).
- (3) „Zástupci pracovníků“ znamená zástupce pracovníků s konkrétní odpovědností za bezpečnost a zdraví pracovníků: jakákoli osoba, která byla zvolena, vybrána nebo jmenována v souladu s národními zákony a/nebo postupy, aby zastupovala pracovníky v situacích, kdy vzniknou problémy související s bezpečností a ochranou zdraví pracovníků při práci.
- (4) „Stranami“ se zde rozumí signatáři této Dohody.
- (5) „Dýchací krystalický křemen“ znamená hmotnostní zlomek vdechovaných částic krystalického křemene, které pronikají do dýchacích cest bez řasinkových epitelů. Konvence pro měření poletavého prachu, což je cílová specifikace nástrojů pro odběr vzorků, je definována v souladu s § 5.3. evropské normy EN 481 Ověření na pracovišti – vymezení velikostních frakcí pro měření poletavého prachu.
- (6) „Správné postupy“ znamená obecné zásady Směrnice 89/391 a Části II Směrnice 98/24, jak je dále rozvedeno a specifikováno v Příloze 1 této Dohody, která může být dle potřeby aktualizována.

- (7) „Provoz“ znamená provozní jednotku, kde se vyskytuje dýchatelny krystalický křemen. Skladování a přeprava jsou považovány za oddělené Provozy, pokud nejsou spojeny do jednoho místa výroby nebo použití. Mobilní pracoviště se rovněž považují za Provozy.
- (8) „Nepoužívání“ znamená nedodržení Dohody včetně Správných postupů definovaných v bodě (6) výše, které vede ke zvýšenému vystavení zaměstnanců účinkům dýchateľného krystalického křemene a k ohrožení zdraví, kterému bylo možno předejít dodržením Správných postupů.
- (9) „Národní postupy“ znamená směrnice nebo normy, které byly vydány kompetentními úřady nebo dohodnuty v rámci oboru a které nejsou zákonem ani předpisem.

Článek 4 - Zásady

- (1) Strany budou spolupracovat na zlepšování znalostí o zdravotních účincích dýchateľného krystalického křemene, a to v oblasti výzkumu, monitoringu a rozšiřování Správných postupů.
- (2) Strany uznávají, že je potřeba vytvořit evropskou strategii prevence ohrožení dýchateľným krystalickým křemenem. To ovšem neznamená, že by měl být podpis této Dohody považován za potvrzení nekontrolované expozice v dotyčném odvětví nebo skutečné expozice v celém odvětví.
- (3) Strany potvrzují, že vždy platí obecné zásady Směrnice 89/391 a Směrnice 98/24 o ochraně zdraví a bezpečnosti pracovníků před pracovními riziky spojenými s chemickými látkami (zejména článek 4: určení a hodnocení rizika; článek 5: prevence rizika; článek 6: konkrétní ochrana a preventivní opatření; článek 7: opatření pro řešení nehod, incidentů a mimořádných událostí; a článek 8: informace a školení pro pracovníky).
- (4) Strany souhlasí, že krystalický křemen a materiály (produkty) a suroviny, které krystalický křemen obsahují, jsou, jak je popsáno dále v Příloze 5 této Dohody, základními, užitečnými a často nezbytnými součástmi / složkami velkého počtu průmyslových a jiných odborných činností, které přispívají k zachování pracovních míst a k zajištění ekonomické budoucnosti odvětví a společností, a že jejich výroba a široké použití by tudíž měly pokračovat.
- (5) Strany souhlasí, že zavedení Správných postupů, které jsou objasněny v Příloze 1 této Dohody, účinně přispěje k řízení rizika zabráněním expozice nebo tam, kde toho momentálně nelze dosáhnout, minimalizací vystavení vlivu dýchateľného krystalického křemene zavedením vhodných preventivních a ochranných opatření s použitím části II Směrnice 98/24.
- (6) Tato Dohoda nijak neomezuje povinnost zaměstnavatelů a zaměstnanců dodržovat národní zákony a zákonu EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků.
- (7) Pokud jsou platné Národní postupy přísnější než požadavky vyplývající z této Dohody, budou zaměstnavatelé a zaměstnanci dodržovat tyto Národní postupy.

Článek 5 - Správné postupy

- (1) Strany společně přijímají Správné postupy tak, jak jsou popsány v Příloze 1 této Dohody.
- (2) Zaměstnavatelé, zaměstnanci a zástupci pracovníků společně vyvinou veškeré úsilí, aby dosáhli zavedení Správných postupů na úrovni provozů, kterých se tyto postupy týkají. A to i ve vztahu k osobám, které nejsou zaměstnanci, ale jsou vystaveny účinkům krystalického křemene při práci v provozech, například smluvním dodavatelům (např. začleněním Správných postupů do smluvních specifikací, pokud je to možné).
- (3) Příloha 1 může být adaptována v souladu s postupy uvedenými v Příloze 7.

- (4) Zaměstnavatelé se zavazují pořádat pravidelná školení a všichni dotyční zaměstnanci se zavazují zúčastňovat se těchto pravidelných školení s důrazem na zavádění Správných postupů².

Článek 6 - Monitorování

- (1) V každém provozu bude zaveden systém monitorování uplatňování Správných postupů. Za tímto účelem určí zaměstnavatel v každém provozu jednoho zaměstnance (např. vedoucího týmu v provozu), který bude sledovat používání Správných postupů. Tento zaměstnanec bude na požádání podávat zprávy osobě jmenované dle odstavce (2) níže.
- (2) V souladu s ustanoveními článku 7 Směrnice 89/31 jmenuje zaměstnavatel osobu, která bude pravidelně sledovat používání nebo nepoužívání Správných postupů. Tato osoba bude ve spojení s osobami jmenovanými dle odstavce (1) výše na základě časového plánu/postupu, jehož stanovení bude v její kompetenci po konzultaci se závodní radou společnosti a se zástupci pracovníků (pokud je to možné).
- (3) Ve vztahu k monitorování prachu budou zaměstnavatelé dodržovat příslušné Protokoly monitorování prachu, které jsou popsány v Příloze 2. Tyto protokoly lze přizpůsobit konkrétním potřebám menších provozů a v případě mnoha menších provozů v určitém odvětví je možné použít náhodný výběr provozů.

Článek 7 - Podávání zpráv, zlepšování

- (1) Zaměstnavatelé a zaměstnanci se budou s pomocí zástupců pracovníků snažit společně a průběžně respektovat Správné postupy a zlepšovat jejich používání.
- (2) Zaměstnavatelé budou každé dva roky podávat zprávy o používání / nepoužívání a zlepšování Správných postupů prostřednictvím osob jmenovaných dle článku 6 odst. (2). První zpráva bude podána v roce 2008 (údaje za rok 2007).
Smluvní strany společně vytvořily formát zpráv, který je uveden v Příloze 3 této Dohody.
- (3) Strany souhlasí, že počet situací, ve kterých nejsou Správné postupy používány, bude u každého zaměstnavatele během platnosti této Dohody postupně klesat. Pokud počet situací, ve kterých nejsou postupy používány, nebude tak nízký, že jej nelze dále zlepšovat; v takovém případě zaměstnavatel vynaloží veškeré úsilí, aby tento stav udržel.
- (4) Zprávy dle odstavce (2) výše budou souhrnné podávány Radě prostřednictvím příslušné smluvní strany. K souhrnné zprávě bude připojen seznam provozů, ve kterých opakovaně dochází k nerespektování Správných postupů.

Článek 8 – Rada

(1) Princip

Hlavním cílem Rady je identifikovat stávající problémy a navrhovat možná řešení. Rada je jediným a výhradním orgánem, který bude dohlížet na uplatňování a výklad této Dohody.

(2) Úkoly

Rada bude kontrolovat zprávy podávané dle článku 7 a nejpozději 30. června následujícího roku vydá Souhrnnou zprávu, ve které shrne používání, nepoužívání a zlepšení používání Správných postupů. Uvede úroveň používání/nevyužívání Správných postupů v každém průmyslovém odvětví, popíše důvody tohoto stavu a vydá s tím související doporučení. Souhrnná zpráva bude předána smluvním stranám a jejím členům, Evropské komisi a národním orgánům odpovědným za bezpečnost pracovníků, a bude označena za „důvěrnou/citlivou obchodní informace“. Pokud to bude vhodné, bude shrnutí této zprávy

---

² Viz článek 13 Směrnice 89/391.

dáno k dispozici veřejnosti. V červnu 2007 bude mít Souhrnná zpráva jiný formát a bude na základě informací, které smluvní strany poskytnou, pouze shrnovat stav zavádění a příprav na první předložení běžné zprávy, které se uskuteční v roce 2008.

V případě opakovaného nepoužívání Správných postupů, které je důsledkem toho, že opakovaně a bezdůvodně nebyly učiněny nápravné kroky, rozhodne Rada o opatřeních, která budou k řešení takové situace přijata.

Kromě svých výše uvedených úkolů bude mít Rada i následující úkoly: (a) projednávání a řešení veškerých záležitostí, které jsou důležité pro fungování Dohody; (b) řešení veškerých konfliktů a interpretačních otázek vzniklých na základě této Dohody, včetně těch, které přednesou jednotlivé strany, zaměstnavatelé a zaměstnanci; (c) vydávání doporučení o případných revizích této Dohody; (d) komunikace se třetími stranami a (e) přizpůsobování Správných postupů v souladu s Přílohou 7.

(3) Složení

Rada se bude skládat ze zástupců smluvních stran, které strany poprvé jmenují v den podpisu této Dohody vždy na dobu čtyř let; zaměstnavatelé i zaměstnanci budou mít v Radě stejný počet zástupců. Strany mohou současně nebo kdykoli později jmenovat za každého člena Rady jednoho náhradního člena, který může dle potřeby participovat na jednání jako pozorovatel nebo nahradit člena Rady za účelem zajištění kontinuity a úrovně odborných znalostí. Počet členů Rady bude takový, aby mohla Rada prakticky fungovat, a nepřekročí 30 členů (15 členů na straně zaměstnanců a 15 členů na straně zaměstnavatelů) včetně předsedů dle článku 3 Přílohy 6. Pokud by některá strana od Dohody odstoupila nebo přestala existovat nebo pokud by během funkčního období Rady k Dohodě přistoupila nová strana, upraví strany personální složení Rady v souladu s touto novou skutečností, přičemž bude zachován výše uvedený maximální počet členů. Strany, které nejsou v Radě zastoupeny jako členové nebo náhradní členové, mají právo být Radou vyslechnuty a být přítomny jednání o záležitostech, které se jich týkají. Pravidla pro fungování Rady jsou stanovena v Příloze 6 této Dohody.

(4) Rozhodování

Cílem rady je přijímat rozhodnutí na základě všeobecného souhlasu. Pokud nebude dosaženo všeobecného souhlasu, bude Rada přijímat rozhodnutí dvojí kvalifikovanou většinou 75% hlasů, které samostatně náleží zástupcům zaměstnanců, a hlasů, které samostatně náleží zástupcům zaměstnavatelů. Například pokud se Rada skládá ze 30 členů (15 členů na straně zaměstnanců a 15 členů na straně zaměstnavatelů), vyžaduje se většina 12 hlasů na každé straně.

(5) Sekretariát

Radě bude logisticky pomáhat sekretariát, který smluvní strany sestaví v době podpisu Dohody.

Článek 9 – Důvěrnost

- (1) Veškerá ústní a písemná komunikace mezi smluvními stranami a jejich členy, která se týká uplatňování této Dohody, zůstane důvěrná a nebude zpřístupněna žádným třetím osobám s výjimkou případu, kdy je zveřejnění povinné ze zákona.
- (2) Ustanovení o důvěrnosti uvedené v odstavci 1 se nevztahuje na následující případy:
  - Souhrnná zpráva, která bude předána pouze osobám a organizacím uvedeným v článku 8 odst. (2).
  - Souhrnná zpráva, kterou lze zveřejnit a dát k dispozici třetím stranám.
  - Společné nezbytné kontakty předsedů Rady s třetími stranami.
  - Nutné informace, které budou smluvní strany sdělovat svým členům, pokud se prozrazované informace týkají těchto členů.

- (3) Totožnost společností uvedených ve zprávách může být prozrazena pouze těm členům smluvních stran, kterých se tato informace týká, pokud Rada nerozhodne jinak v souladu s článkem 8 odst. (2). Příjemci informací budou vázáni povinností zachovávat důvěrnost na stejné úrovni, jaká je stanovena touto Dohodou.
- (4) Pokud dojde k porušení odstavců 1 a 3, jsou poškozená strana a/nebo její členové oprávněni podniknout právní kroky dle národního občanského práva.

Článek 10 - Zdravotní dohled

Závodní lékař / průmyslový hygienik nebo jiný odpovídající interní nebo externí orgán, který je určen pro konkrétní provoz, definuje v souladu s národními předpisy, článkem 10 Směrnice 98/24 a Protokolem zdravotního dohledu, který je popsán v Příloze 8, rozsah prováděných lékařských vyšetření.

Článek 11 - Výzkum - sběr dat

Smluvní strany projednají nedostatky a mezery ve výzkumu a datech a vydají doporučení týkající se výzkumu, včetně bezpečnějších produktů nebo procesů, které musí být před zavedením podrobeny hodnocení rizika. Rovněž dají doporučení ohledně projektů sběru dat, které by měly být v budoucnu realizovány. Seznam dřívějších projektů je připojen v Příloze 4.

Článek 12 - Trvání Dohody - Revize

- (1) Tato Dohoda bude platit po minimální dobu čtyř let a bude automaticky prodlužována vždy na období dvou následujících let. Smluvní strany jsou oprávněny od této Dohody odstoupit s výpovědní lhůtou jednoho roku.
- (2) Tato Dohoda přestane platit v okamžiku, kdy všechny smluvní strany přestanou být zástupci svých průmyslových odvětví, nebo pokud smluvními stranami této Dohody zůstanou méně než dvě strany, jedna zastupující zaměstnavatele a jedna zastupující zaměstnance ve stejném průmyslovém odvětví.
- (3) Strany jsou oprávněny od této Dohody kdykoli odstoupit bez předchozího upozornění, pokud jejich protějšek v daném průmyslovém odvětví přestane být stranou této Dohody nebo už nebude zástupcem příslušných subjektů („Reciprocita“).
- (4) V případě, že budou v budoucnu navrženy právní předpisy EU, které se budou týkat krystalického křemene, smluvní strany se sejdou, aby zhodnotily dopad navrhovaných předpisů na tuto Dohodu.

Článek 13 - Změna smluvních stran

- (1) Tuto Dohodu mohou podepsat další smluvní strany.
- (2) Tato Dohoda bude zavazovat právní nástupce smluvních stran.

Článek 14 - Různé

- (1) Tato Dohoda nezakládá žádná jiná práva a povinnosti než ty, které jsou zde stanoveny.
- (2) Jakékoli nároky nebo spory týkající se výkladu a uplatnění této Dohody bude řešit výhradně Rada a vzhledem k jedinečné povaze této Dohody nebudou podléhat pravomoci lokálních národních soudů. Na jakékoli jiné nároky a spory týkající se této Dohody se vztahují zákony a soudní pravomoc země, kde sídlí odpůrce (odpůrci), a budou postoupeny příslušnému místnímu soudu v obvodu, kde sídlí odpůrce (odpůrci).

- (3) Tato Dohoda bude přeložena do všech úředních jazyků EU. Pro výklad této Dohody je závazná anglická verze.
- (4) Pokud v určité jurisdikci existují rozdíly mezi Správnými postupy a přísnějšími Národními postupy, nebude dodržování takových Národních postupů, které se vyžaduje v článku 4 odst. (7), představovat situaci, kdy dochází k nepoužívání Správných postupů dle článku 3 odst. (8).

Článek 15 – Nabytí účinnosti

Tato Dohoda nabývá účinnosti šest měsíců poté, co ji podepíše první dvě smluvní strany, a to jedna zastupující zaměstnavatele a jedna zastupující zaměstnance ve stejném průmyslovém odvětví, za předpokladu, že byla Dohoda přeložena do všech úředních jazyků EU.

Příloha 1	[Správné postupy (Průvodce správnými postupy)]
Příloha 2	[Protokol monitorování prachu]
Příloha 3	[Formát zprávy]
Příloha 4	[Seznam výzkumných projektů]
Příloha 5	[Popisy průmyslových odvětví]
Příloha 6	[Rada – sekretariát]
Příloha 7	[Postup pro přizpůsobování Správných postupů]
Příloha 8	[Protokol zdravotního dohledu pro silikózu]

Sjednáno dne 25. dubna 2006.

Podepsali:

APFE - Evropská asociace výrobců skelných vláken

Pan R. Furber, člen představenstva

BIBM - Mezinárodní úřad pro prefabrikovaný beton

Pan E. Danno, generální tajemník

CAEF - Asociace evropských slévárenských svazů

Pan K. Urvat, generální tajemník

**CEEMET - Rada evropských zaměstnavatelů kovoprůmyslu,
strojírenského průmyslu a technologií**

Pan U. Combüchen, generální tajemník

CERAME-UNIE - Evropský keramický svaz

Pan R. Chorus, generální tajemník

CEMBUREAU - Evropská asociace výrobců cementu

Pan P. Vanfrachem, viceprezident

EMCEF - Evropská federace horníků, chemiků a energetiků

Pan P. Mazeau, zástupce generálního tajemníka

EMF - Evropská federace pracovníků v kovoprůmyslu

Pan B. Samyn, zástupce generálního tajemníka

EMO - Evropská organizace výrobců malt

Pan H-P. Braus, generální tajemník

EURIMA - Evropské sdružení výrobců izolací

Pan H. Biedermann, generální ředitel

EUROMINES - Evropská asociace těžebního průmyslu

Paní C. Hebestreit, generální tajemnice

EURO-ROC - Evropská a mezinárodní federace kamenoprůmyslu

Pan G. Merke, generální tajemník

ESGA - Svaz výrobců speciálních skel

Pan F. Van Houte, generální tajemník

FEVE - Evropská federace výrobců obalového skla

Pan A. Somogyi, generální tajemník

GEPVP - Evropské sdružení výrobců plochého skla

Paní E. Bullen, generální tajemnice

IMA-Europe – Asociace průmyslových minerálů

Pan C. Stenneler, prezident

Paní M. Wyart-Remy, generální tajemnice

UEPG - Evropská asociace výrobců kameniva

Pan D. Audibert, prezident

Příloha 1 – Správné postupy (Průvodce Správnými postupy)

Příloha 2 – Protokol monitorování prachu

Rozsah platnosti

Protokol monitorování prachu může použít jakákoli společnost, která si přeje provést zhodnocení prašnosti, za účelem změření úrovně expozice prachu na pracovišti. Je v souladu se všemi národními předpisy v rámci EU. Níže popsané požadavky jsou více využitelné pro společnosti, které nemají k dispozici žádné vzorové údaje o úrovních vystavení prašnosti. U ostatních společností (například těch, které mají platnou databázi nebo již dlouhou dobu používají podobný protokol monitorování prachu) lze použít jednodušší verzi tohoto protokolu (kde není nutno zcela splnit všechny požadavky).

Cíl

Cílem protokolu monitorování prachu je shromažďování dat o prašnosti, která různým společnostem umožní vyhodnocovat shodu s příslušnými ustanoveními národních předpisů a předpisů EU týkajících se hygieny práce, jako jsou např. Limitní hodnoty expozice při práci, a rovněž řídit preventivní opatření.

Protokol může rovněž pomoci při shromažďování relevantních a srovnatelných dat o úrovních expozice prachu při práci ve společnostech, kde dochází k vystavování pracovníků dýchatelnému krystalickému křemenu, za účelem vytvoření dat o hodnocení zdravotních rizik z expozice prachu při práci, a zahájení vypracovávání a vytváření dat o vystavování vlivu, ve formě např. matic "pracovní místo - expozice", které budou k dispozici pro další epidemiologický průzkum.

Požadavky

Obvykle se používají dva typy měření:

- Osobní;
- Statické.

Oba typy měření lze použít společně, neboť se vzájemně doplňují.

Je na odbornících, které určí zaměstnavatelé a zástupci zaměstnanců, aby vybrali nejvhodnější řešení při respektování ustanovení národních předpisů a předpisů EU.

Měly by být splněny následující obecné požadavky (převzaté z evropských norem EN 689 a EN 1232 – viz odkazy):

- Při odběrech vzorků u osob musí mít pracovník na sobě vzorkovač (v dýchací zóně pracovníka).
- Shromážděné prachové frakce musí být alespoň dýchatelné a (volitelně) vdechovatelné a torakální prachové frakce.
- Vybavení k odběru vzorků prachu musí odpovídat evropské normě EN 481 (pro osobní měření - viz odkazy).
- Místa odběru vzorků musí sledovat minimálně skupinu přesně definovaných pracovních funkcí³.
- Doba odběru vzorků by měla odpovídat celé směně (7-8 hodin). Počet vzorků pro každou pracovní funkci by měl být takový, aby představoval expozici u dotyčného pracovníka⁴. Pokud to bude

³ Například v odvětví průmyslových minerálů byly určeny následující pracovní funkce: obsluha lomu (venkovní), obsluha drtiče (uvnitř budovy), obsluha mokrého postupu, obsluha suchého postupu, obsluha frézy, obsluha pytlování, hromadná přeprava / nakládání, dílovedoucí / pracovníci vedení závodu, pracovník laboratoře, pracovník údržby a pracovník s více dovednostmi (pracovník s více dovednostmi je pracovník, jehož podíl pracovního času stráveného prací v jakékoli jiné pracovní funkci je menší než 50%).

⁴ Ke splnění národních předpisů nebo prevence může stačit jeden nebo několik vzorků, ale pro statistické účely (například matice pracovní místo-expozice, epidemiologická studie...), se požaduje minimálně 6 vzorků na každou pracovní funkci.

považováno za nutné, zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců společně rozhodnou o nejvhodnější době trvání a periodicitě odběru vzorků.

- Analytickou technikou pro určení obsahu oxidu křemičitého (a cristobalitu) musí být buď difrakce rentgenového záření, nebo infračervená spektroskopie s Fourierovou transformací tak, jak vyžadují národní normy.
- Společnosti musí vést úplnou dokumentaci o zařízeních a postupech (za pomoci organizace, která je odpovědná za odběr vzorků a analýzu), spolu s údaji o měření prachu.
- Laboratoře, které se účastní analýzy oxidu křemičitého, by měly být akreditované a/nebo by se měly zapojit do mezilaboratorního cvičení, aby se zajistila kvalita a platnost jejich postupů a výsledků.

Hlavní odkazy

Evropské normy:

EN 689 O vzduší na pracovišti - Pokyny pro stanovení inhalační expozice chemickým látkám pro porovnání s limitními hodnotami a strategie měření, 1995, CEN.

EN 481 O vzduší na pracovišti - Vymezení velikostních frakcí pro měření poletavého prachu, 1993, CEN.

EN 1232 O vzduší na pracovišti - Čerpadla pro osobní odběr vzorků chemických látek - Požadavky a zkušební metody, 1997.

Poznámka:

Společnosti by měly nahlédnout do národních předpisů a národních norem, aby se ujistily, že jejich monitorování prachu je v souladu s národními požadavky. V mnoha zemích jsou rovněž k dispozici technické návody k postupu při hodnocení expozice při práci, které lze využít při zavádění monitorování prachu na pracovišti.

Příloha 3 – Formát zprávy

Dohoda o ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují Formát zprávy		Úroveň společnosti			
Datum poslední aktualizace					
		2006-2007	2008-2009	2010-2011	2012-2013
Všeobecné informace o společnosti (zemi)					
1	Společnost				
<small>Název společnosti</small>					
2	Země				
3	Sektor				
4a	Počet Provozů				
<small>Počet řádku 4 - Úroveň Provozu</small>					
4b	Počet nahlášených provozoven				
<small>Součet řádku 5 - Úroveň Provozu</small>					
4c	% nahlášených provozoven				
<small>Řádek 4b vydělený řádkem 4a, udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem Provozu</small>					
5a	Počet zaměstnanců				
<small>Součet řádku 6 - Úroveň Provozu</small>					
5b	Počet nahlášených zaměstnanců				
<small>Součet řádku 6, kde řádek 5 je označen "1" - Úroveň Provozu</small>					
5c	% nahlášených zaměstnanců				
<small>Řádek 5b vydělený řádkem 5a, udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem zaměstnanců</small>					
Riziko vystavení					
7	Počet zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchateleho krystalického křemene				
<small>Součet řádku 7 - Úroveň Provozu</small>					
Hodnocení rizika a monitorování prachu					
8	Počet zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika (1)				
<small>Součet řádku 8 - Úroveň Provozu</small>					
9	Počet zaměstnanců zahrnutých do sledování vystavení (2)				
<small>Součet řádku 9 - Úroveň Provozu</small>					
10	Počet zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu (3)				
<small>Součet řádku 10 - Úroveň Provozu</small>					
Zdravotní dohled					
11	Počet zaměstnanců, kterých se týká všeobecný protokol zdravotního dohledu				
<small>Součet řádku 11 - Úroveň Provozu</small>					
12	Počet zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
<small>Součet řádku 12 - Úroveň Provozu</small>					
Skolení					
13	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách (4)				
<small>Součet řádku 13 - Úroveň Provozu</small>					
14	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činností (5)				
<small>Součet řádku 14 - Úroveň Provozu</small>					
Správné postupy					
15	Technická opatření ke snížení vzniku/rozptýlování dýchateleho krystalického křemene				
<small>Součet řádku 15 - Úroveň Provozu</small>					
16	Organizační opatření				
<small>Součet řádku 16 - Úroveň Provozu</small>					
17	Distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba (6)				
<small>Součet řádku 17 - Úroveň Provozu</small>					
Klíčové ukazatele výkonnosti					
18	% zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchateleho krystalického křemene				
<small>Řádek 7 vydělený řádkem 5b, udává % celkového počtu zaměstnanců, kteří pracují v kontaktu s materiálem, jež mohou potenciálně vytvářet dýchateleho krystalický křemenu</small>					
19	% zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika				
<small>Řádek 8 vydělený řádkem 7, udává % zavedení postupu hodnocení rizika</small>					
20	% zaměstnanců zahrnutých do sledování expozice				
<small>Řádek 9 vydělený řádkem 7, udává % zavedení protokolu monitorování prachu</small>					
21	% zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
<small>Řádek 10 vydělený řádkem 7, udává % zaměstnanců s potenciálně vysokou expozicí</small>					
22	% zaměstnanců, kterých se týká všeobecný zdravotní dohled				
<small>Řádek 11 vydělený řádkem 7, udává % zastoupení společnosti do všeobecného sledování zdraví a dodržování vnitrostátních zákonů</small>					
23	% zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
<small>Řádek 12 vydělený řádkem 10, udává % zavedení specifického protokolu zdravotního dohledu pro silikózu</small>					
24	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách				
<small>Řádek 13 vydělený řádkem 7, udává % zavedení rozšiřování Obecných zásad</small>					
25	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činností				
<small>Řádek 14 vydělený řádkem 7, udává % zavedení požadovaných Listů činností</small>					
26	% technických opatření ke snížení vzniku/rozptýlování dýchateleho krystalického křemene				
<small>Řádek 15 vydělený řádkem 4b, udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>					
27	% organizačních opatření				
<small>Řádek 16 vydělený řádkem 4b, udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>					
28	% distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba				
<small>Řádek 17 vydělený řádkem 4b, udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>					
Klíčové poznámky					
Vložte veškeré relevantní poznámky týkající se zavádění Dohody na úrovni společnosti (např. vyzdvihněte příznivé nebo neuspokojivé výkony, informujte o budoucích programech pro zlepšení, popište nově přijatá správná postupy .....)					
<p>Jméno: _____</p> <p>Pozice: _____</p> <p>Datum: ___/___/___</p> <p style="text-align: right;">Podpis</p>					

(1) Postup hodnocení rizika lze nalézt v Příloze I - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, kapitola 4)

(2) Viz Příloha 2 - Protokol monitorování prachu k Dohodě

(3) Viz Příloha 3 - Protokol zdravotního dohledu pro silikózu k Dohodě

(4) Obecné zásady prevence jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, Základní informace o dýchateleho krystalickém křemenu)

(5) Správné postupy jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, Obecné a specifické Listy činností)

(6) List činností týkající se OOP lze najít v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, List činností 2.1.15)

Dohoda o ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují Formát zprávy	Úroveň státu
--	---------------------

Datum poslední aktualizace

2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013

Všeobecné informace o zemi (národním sdružení)

1	Asociace				
	<i>Název asociace</i>				
2	Země				
3	Sektor				
4a	Počet Provozu				
	<i>Počet řádků 4a - Úroveň společnosti</i>				
4b	Počet nahlášených Provozu				
	<i>Součet řádků 4b - Úroveň společnosti</i>				
4c	% nahlášených Provozu				
	<i>Řádek 4b vydělený řádkem 4a; udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem Provozu</i>				
5a	Počet zaměstnanců				
	<i>Součet řádků 5a - Úroveň společnosti</i>				
5b	Počet nahlášených zaměstnanců				
	<i>Součet řádků 5b - Úroveň společnosti</i>				
5c	% nahlášených zaměstnanců				
	<i>Řádek 5b vydělený řádkem 5a; udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem zaměstnanců</i>				

Riziko vystavení

7	Počet zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchacího krystalického křemene				
	<i>Součet řádků 7 - Úroveň společnosti</i>				

Hodnocení rizika a monitorování prachu

8	Počet zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika (1)				
	<i>Součet řádků 8 - Úroveň společnosti</i>				
9	Počet zaměstnanců zahrnutých do sledování vystavení (2)				
	<i>Součet řádků 9 - Úroveň společnosti</i>				
10	Počet zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu (3)				
	<i>Součet řádků 10 - Úroveň společnosti</i>				

Zdravotní dohled

11	Počet zaměstnanců, kterých se týká všeobecný protokol zdravotního dohledu				
	<i>Součet řádků 11 - Úroveň společnosti</i>				
12	Počet zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
	<i>Součet řádků 12 - Úroveň společnosti</i>				

Skolení

13	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách (4)				
	<i>Součet řádků 13 - Úroveň společnosti</i>				
14	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činnosti (5)				
	<i>Součet řádků 14 - Úroveň společnosti</i>				

Správné postupy

15	Technická opatření ke snížení vzniku/rozptylování dýchacího krystalického křemene				
	<i>Součet řádků 15 - Úroveň společnosti</i>				
16	Organizační opatření a Správné postupy při práci				
	<i>Součet řádků 16 - Úroveň společnosti</i>				
17	Distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba (6)				
	<i>Součet řádků 17 - Úroveň společnosti</i>				

Klíčové ukazatele výkonnosti

18	% zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchacího krystalického křemene				
	<i>Řádek 7 vydělený řádkem 5b; udává % celkového počtu zaměstnanců, kteří pracují v kontaktu s materiály, jež mohou potenciálně vytvářet dýchací krystalický křemene</i>				
19	% zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika				
	<i>Řádek 8 vydělený řádkem 7; udává % zavedení postupu hodnocení rizika</i>				
20	% zaměstnanců zahrnutých do sledování expozice				
	<i>Řádek 9 vydělený řádkem 7; udává % zavedení protokolu monitorování prachu</i>				
21	% zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
	<i>Řádek 10 vydělený řádkem 7; udává % zaměstnanců s potenciálně vysokou expozicí</i>				
22	% zaměstnanců, kterých se týká všeobecný zdravotní dohled				
	<i>Řádek 11 vydělený řádkem 7; udává v % zapojení společnosti do všeobecného sledování zdraví a do držování vnitrostátních zákonů</i>				
23	% zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu				
	<i>Řádek 12 vydělený řádkem 10; udává % zavedení specifického protokolu zdravotního dohledu pro silikózu</i>				
24	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách				
	<i>Řádek 13 vydělený řádkem 7; udává % zavedení rozšíření Obecných zásad</i>				
25	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činnosti				
	<i>Řádek 14 vydělený řádkem 7; udává % zavedení požadovaných Listů činnosti</i>				
26	% technických opatření ke snížení vzniku/rozptylování dýchacího krystalického křemene				
	<i>Řádek 15 vydělený řádkem 4b; udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</i>				
27	% organizačních opatření				
	<i>Řádek 16 vydělený řádkem 4b; udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</i>				
28	% distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba				
	<i>Řádek 17 vydělený řádkem 4b; udává % Provozu, ve kterých byla přijata specifická opatření</i>				

Klíčové poznámky

Vložte veškeré relevantní poznámky týkající se zavádění Dohody na úrovni zemi (např. vyzdvihněte příznivé nebo neuspokojivé výkony, informujte o budoucích programech pro zlepšení, popište nově přijaté správné postupy .....)

Jméno:

Pozice:

Datum: __/__/____

Podpis

(1) Postup hodnocení rizika lze nalézt v Příloze I - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, kapitola 4)

(2) Viz Příloha 2 - Protokol monitorování prachu k Dohodě

(3) Viz Příloha 8 - Protokol zdravotního dohledu pro silikózu k Dohodě

(4) Obecné zásady prevence jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, Základní informace o dýchacím krystalickém křemenu)

(5) Správné postupy jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, Obecné a specifické Listy činnosti)

(6) List činnosti týkající se OOP lze najít v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, List činnosti 2.1.15)

Dohoda o ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují Formát zprávy		Úroveň odvětví			
Datum poslední aktualizace					
2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013					
Všeobecné informace o odvětví (Asociace EU25)					
1	Asociace <small>Název asociace</small>				
2a	Počet zemí <small>Uvádějte počet zemí, které asociace zastupuje</small>				
2b	Počet nahlášených zemí <small>Počet řádků 2 - Úroveň země</small>				
2c	% nahlášených zemí <small>Řádek 2b vydělený řádkem 2a; udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem zemí</small>				
3	Sektor				
4a	Počet Provozů <small>Součet řádků 4a - Úroveň země</small>				
4b	Počet nahlášených Provozů <small>Součet řádků 4b - Úroveň země</small>				
4c	% nahlášených Provozů <small>Řádek 4b vydělený řádkem 4a; udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem Provozů</small>				
5a	Počet zaměstnanců <small>Součet řádků 5a - Úroveň země</small>				
5b	Počet nahlášených zaměstnanců <small>Součet řádků 5b - Úroveň země</small>				
5c	% nahlášených zaměstnanců <small>Řádek 5b vydělený řádkem 5a; udává % zavedení Hlášení, vyjádřené počtem zaměstnanců</small>				
Riziko vystavení					
7	Počet zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchacího krystalického křemene <small>Součet řádků 7 - Úroveň země</small>				
Hodnocení rizika a monitorování prachu					
8	Počet zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika (1) <small>Součet řádků 8 - Úroveň země</small>				
9	Počet zaměstnanců zahrnutých do sledování vystavení (2) <small>Součet řádků 9 - Úroveň země</small>				
10	Počet zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu (3) <small>Součet řádků 10 - Úroveň země</small>				
Zdravotní dohled					
11	Počet zaměstnanců, kterých se týká všeobecný protokol zdravotního dohledu <small>Součet řádků 11 - Úroveň země</small>				
12	Počet zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu <small>Součet řádků 12 - Úroveň země</small>				
Školení					
13	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách (4) <small>Součet řádků 13 - Úroveň země</small>				
14	Počet zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činnosti (5) <small>Součet řádků 14 - Úroveň země</small>				
Správné postupy					
15	Technická opatření ke snížení vzniku/rozptylování dýchacího krystalického křemene <small>Součet řádků 15 - Úroveň země</small>				
16	Organizační opatření <small>Součet řádků 16 - Úroveň země</small>				
17	Distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba (6) <small>Součet řádků 17 - Úroveň země</small>				
Klíčové ukazatele výkonnosti					
18	% zaměstnanců, kteří jsou potenciálně vystaveni účinkům dýchacího krystalického křemene <small>Řádek 7 vydělený řádkem 5b; udává % celkového počtu zaměstnanců, kteří pracují v kontaktu s materiálem, jež mohou potenciálně vyvolat dýchací krystalický křemem</small>				
19	% zaměstnanců zahrnutých do hodnocení rizika <small>Řádek 8 vydělený řádkem 7; udává % zavedení postupu hodnocení rizika</small>				
20	% zaměstnanců zahrnutých do sledování expozice <small>Řádek 9 vydělený řádkem 7; udává % zavedení protokolu monitorování prachu</small>				
21	% zaměstnanců, jejichž hodnocení rizika vyžaduje Protokol zdravotního dohledu pro silikózu <small>Řádek 10 vydělený řádkem 7; udává % zaměstnanců s potenciálně vysokou expozicí</small>				
22	% zaměstnanců, kterých se týká všeobecný zdravotní dohled <small>Řádek 11 vydělený řádkem 7; udává % zapojení společnosti do všeobecného sledování zdraví a dodržování vnitrostátních zákonů</small>				
23	% zaměstnanců, kterých se týká Protokol zdravotního dohledu pro silikózu <small>Řádek 12 vydělený řádkem 10; udává % zavedení specifického protokolu zdravotního dohledu pro silikózu</small>				
24	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Obecných zásadách <small>Řádek 13 vydělený řádkem 7; udává % zavedení rozšíření Obecných zásad</small>				
25	% zaměstnanců, kterých se týkají informace, výuka a školení o Listech činnosti <small>Řádek 14 vydělený řádkem 7; udává % zavedení postavených Listů činnosti</small>				
26	% technických opatření ke snížení vzniku/rozptylování dýchacího krystalického křemene <small>Řádek 15 vydělený řádkem 4b; udává % Provozů, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>				
27	% organizačních opatření <small>Řádek 16 vydělený řádkem 4b; udává % Provozů, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>				
28	% distribuce a používání osobní ochranných pomůcek tam, kde je to potřeba <small>Řádek 17 vydělený řádkem 4b; udává % Provozů, ve kterých byla přijata specifická opatření</small>				
Klíčové poznámky					
Vložte veškeré relevantní poznámky týkající se zavádění Dohody na úrovni odvětví (např. vyzdvihněte příznivé nebo neuspokojivé výkony, informujte o budoucích programech pro zlepšení, popište nově přijatá správná postupy .....)					
Jméno: _____					
Pozice: _____					
Datum: __/__/____ Podpis					

(1) Postup hodnocení rizika lze nalézt v Příloze I - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, kapitola 4)

(2) Viz Příloha 2 - Protokol monitorování prachu k Dohodě

(3) Obecné zásady prevence jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část I, Základní informace o dýchacím krystalickém křemenu)

(4) Obecné zásady prevence jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, Obecné a specifické Listy činnosti)

(5) Správné postupy jsou vysvětleny v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, List činnosti 2.1.15)

(6) List činnosti týkající se OOP lze najít v Příloze 1 - Správné postupy k Dohodě (Průvodce správnými postupy, část II, List činnosti 2.1.15)

Vydáno ke dni 25/10/2006

Anglická verze je směrodatná – Aktuální ověřený překlad je dostupný na "NEPSI" webové stránce: www.nepsi.eu

Příloha 4 – Seznam výzkumných projektů

Dřívější výzkumné projekty:

Vědecký názor na zdravotní účinky polétavého krystalického křemene, zpráva IOM, 1996.

Nebezpečí oxidu křemičitého: proměnlivá entita, K Donaldson & PJA Borm, Amer. J. Occup. Hyg. 42 (5), 287-294, 1998.

Hodnocení a srovnání osobní expozice prachu a oxidu křemičitého, měření v odvětví výrobců pracujících s křemenem ve Velké Británii a Německu, zpráva IOM pro klienta, 1998.

Epidemiologický důkaz karcinogenity křemene: faktory ve vědeckých posudcích, C. Soutar et al, Amer. J. Occup. Hyg. 44 (1) 3-14, 2000.

Zánětlivé účinky dýchacího oxidu křemičitého zachyceného na pracovištích v porovnání s oxidem křemičitým DQ12: Koreláty povrchových částic, A. Clouter et al, Toxicol. Sc. 63, 90-98, 2001.

In vitro hodnocení genotoxicity mouček komerčního oxidu křemičitého v porovnání se standardním oxidem křemičitým DQ12, G. Cakmak et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 105-113.

Různé toxické, fibrogenní a mutagenní účinky čtyř komerčních mouček oxidu křemičitého v plicích krys, F. Seiler et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 115-124.

Určující významná odlišnost biologické účinnosti mezi různými moučkami dýchacího oxidu křemičitého podle vektorového modelu, J. Bruch et al, Int. J. Environm. Health (přijato).

Vztahy mezi stavem povrchu čtyř komerčních mouček oxidu křemičitého a jejich biologickou účinností in vitro a in vivo, B. Fubini et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 89-104.

Úmrtnost v při těžbě písku ve Velké Británii: 1. Hodnocení expozice a 2. Úmrtnost, T.P. Brown a L. Rushton, přijato k uveřejnění v časopise Occupational and Environmental Medicine Journal (OEMJ) v roce 2005.

Příloha 5 – Popisy průmyslových odvětví

Kamenivo

Kamenivo je zrnitý materiál používaný např. ve stavebním průmyslu. Každý rok se v Evropě vyrobí a použije téměř 3 miliardy tun kameniva. Většina provozovatelů v tomto odvětví jsou ovšem malé a střední podniky. Typické malé pracoviště poskytuje přímé zaměstnání 7 až 10 osobám. Odvětví kameniva se skládá z přibližně 25 000 těžebních míst v celé Evropě a 250 000 zaměstnanců v EU.

Nejběžnějšími typy kameniva jsou písek, štěrk a drcený kámen, které mají různý obsah volného křemene (od 0% do 100%). V závislosti na individuálním hodnocení rizika, které bude provedeno na základě této Dohody, jsou relevantní pouze naleziště s vysokým obsahem křemene. Ale i v takových případech jsou rizika vystavení vlivu dýchacího krystalického křemene pro pracovníky obvykle nízká. Aniž by byla zpochybněna individuální měření rizik, kamenivo vyrobené z kamene, který obsahuje malé procento křemene, má obvykle zanedbatelný dopad na zdraví pracovníka.

Keramický průmysl

V keramickém průmyslu se křemen používá zejména jako strukturální součást jílových směsí a jako základní složka keramických glazur. K hlavním keramickým produktům, které obsahují křemen, patří nádobí a dekorační zboží, sanitární keramika, obkladačky a dlaždičky, cihly a střešní tašky, žáruvzdorné materiály atd.

Keramiku vyrábí v EU asi 2 000 společností. Počet zaměstnanců v keramickém průmyslu v EU se odhaduje na přibližně 234 000. Keramický průmysl se nachází prakticky ve všech členských státech EU.

Slévárny

Produkty slévárenského průmyslu jsou železné, ocelové nebo neželezné kovové odlitky vyráběné litím roztaveného kovu do forem, které jsou typicky zcela nebo zčásti zhotoveny ze spojeného křemičitého písku. Slévárenský průmysl je důležitým dodavatelem pro automobilový průmysl, strojírenství a další odvětví. V tomto odvětví působí většinou malé a střední podniky: v členských státech EU se nachází přibližně 4 000 sléváren s 300 000 zaměstnanci.

Sklářský průmysl

Oxid křemičitý je hlavní sklotvorný oxid, a křemičitý písek je tudíž hlavní součástí všech typů skla. K hlavním skleněným výrobkům patří obalové sklo (láhve, sklenice atd.), ploché sklo (pro budovy, zrcadla, auta atd.), užitkové sklo (stolní: skleničky, mísy, ozdoby atd.), skleněná vlákna (jako zpevnění, izolace) a speciální sklo (televizní obrazovky, laboratorní sklo, optika atd.).

Sklo vyrábí v EU více než 1 000 společností. Sklářský průmysl existuje ve všech evropských zemích a v rámci EU zaměstnává více než 230 000 lidí.

Po roztavení suroviny už žádný krystalický křemen není přítomen. Sklo je amorfni materiál.

Odvětví průmyslových minerálů a rudních minerálů

Průmyslové minerály:

Mnoho produktů průmyslových minerálů se skládá z křemene. Křemen se obvykle nachází v krystalickém stavu, ale vyskytuje se i v amorfni (nekrystalickém) stavu. Krystalický křemen je tvrdý, chemicky inertní a má vysoký bod tání. Tyto jeho vlastnosti jsou oceňovány při použití v mnoha průmyslových odvětvích, zvláště ve sklářství, slévárenství, stavebnictví, keramickém a

chemickém průmyslu. Každý rok se v Evropě vytěží 145 milionů tun průmyslových minerálů (tj. bentonit, boritan, uhličitán vápenatý, diatomit, živec, sádrovec, kaolín a plastický jííl, mastek atd.). Většina průmyslových minerálů, i když ne všechny, může obsahovat různé množství krystalického křemene.

Tyto průmyslové minerály vyrábí 330 společností nebo skupin, které provozují okolo 810 dolů a lomů a 830 továren v 18 členských státech EU a ve Švýcarsku, Norsku, Turecku, Bulharsku, Rumunsku a Chorvatsku. V odvětví průmyslových minerálů je v rámci EU zaměstnáno přibližně 100 000 osob.

Kovové rudy:

V rámci EU se těží celá řada kovových rud a u některých z nich, jako je rtuť, stříbro, olovo, wolfram, zinek, chrom, měď, železo, zlato, kobalt, bauxit, antimon, mangan, nikl, titan, je EU poměrně významným producentem. V některých případech patří evropští výrobci mezi prvních deset výrobců na světě.

Kovové rudy se vyrábějí ve 12 členských státech EU a také v Norsku, Turecku, Bulharsku, Rumunsku, Kosovu a Srbsku. V rámci EU je v tomto odvětví těžebního průmyslu přímo zaměstnáno okolo 23 000 osob.

Většina kovových rud, i když ne všechny, může obsahovat různé množství krystalického křemene.

Cementářský průmysl

Cement je prášková látka, které se používá zejména jako pojivo při výrobě betonu. Vyrábí se v několika fázích, které se v zásadě skládají z těchto dvou základních kroků:

- výroba polotovaru zvaného slínek, který se získává kalcinací „surové směsi“ složená ze směsi jílu, vápence a několika dalších přísad, v peci při vysokých teplotách (1 450°C).
- výroba cementu jako koncového produktu, který se získává homogenním smícháním drceného slínku a síranu vápenatého (sádry), ke kterým se případně - podle typu cementu - přidávají další složky: struska, poléťavý popílek, pucolán, vápenec atd.

V roce 2004 dosáhla produkce cementu v současných 25 členských státech EU objemu 233 milionů tun, což je přibližně 11% celkové světové produkce (2,1 miliardy tun).

V EU je téměř 340 závodů. Čtyři z pěti největších cementářských společností na světě mají sídlo v Evropě. V cementářském průmyslu je v rámci EU zaměstnáno přibližně 55 000 osob.

Minerální vlna

Minerální vlna má jedinečnou škálu vlastností, ve kterých se spojuje tepelná odolnost s dlouhodobou stabilitou. Vyrábí se z roztaveného skla, kamene nebo strusky, které se utkají do struktury podobné vláknu, která vytvoří kombinaci tepelných, požárních a akustických vlastností nezbytných pro tepelnou a akustickou izolaci i pro protipožární ochranu obytných a komerčních budov nebo průmyslových zařízení.

Tyto vlastnosti vyplývají z její struktury, což je mřížka vláken, která brání pohybu vzduchu, a z jejího chemického složení.

Výrobci izolací se dále rozvíjejí, aby splnili rostoucí požadavky na ochranu životního prostředí a zlepšili normy a předpisy pro používání izolačních materiálů.

Z minerálních vln je z hlediska krystalického křemene problematická pouze skelná vata, protože se při její výrobě používá písek, zatímco při výrobě kamenné vlny se písek nepoužívá. Po roztavení suroviny pro skelnou vatu už žádný krystalický křemen není přítomen, protože se z něj stane amorfni materiál.

Průmysl minerální vlny existuje ve všech evropských zemích a v rámci EU zaměstnává více než 20 000 lidí.

Kamenoprůmysl

Blokový kámen existuje v přírodě jako stavební materiál, který je téměř hned připraven k použití. Málokdo si ovšem uvědomuje, že trvá miliony let, než se tento materiál dostane do stavu, kdy jej lze snadno těžít a zpracovávat.

Odvětví se skládá pouze z malých a středních podniků s 5 až 100 zaměstnanci a je dodavatelem stavebního průmyslu. V EU existuje více než 40 000 společností, které zaměstnávají okolo 420 000 lidí. Práce s přírodním kamenem nezahrnuje pouze těžbu kamene v lomech, ale mnohem důležitější je zpracování a použití kamene. Pro restaurování a špičkové technologické aplikace je potřeba kvalifikované vzdělání, a to ať už u kameníků a inženýrů pracujících se špičkovými technologiemi v kamenoprůmyslu.

Výroba malty

Malta je definována jako směs kameniva, obecně o velikosti zrn někdy menší než 4 mm (někdy menší než 8 mm, např. u malty pro speciální dekorativní omítky nebo malty na vyrovnávání podlahy), a jednoho nebo více pojiv a případných přísad a/nebo příměsí.

Malta s anorganickými pojivy navíc obsahuje vodu. Použití a využití malty není omezeno pouze na zděné konstrukce. Možnosti využití speciálních malt k vyplňování podlahy jsou stále větší. Existuje mnoho speciálních druhů malty, které se používají na opravu betonu, upevňování dlaždiček, na střechy, kotvení svorníků a k mnoha dalším účelům.

Dalším produktem oboru výroby malty jsou vnější kompozitové zateplovací systémy (ETICS), které hrají významnou roli v opatřeních na úsporu energie. Maltu vyrábí v EU více než 1 300 společností. V oboru výroby malty pracuje v EU více než 34 400 zaměstnanců.

Výroba prefabrikovaného betonu

Prefabrikovaný beton je továrně vyráběný stavební materiál, který se hojně používá po celém světě a je k dispozici ve všech velikostech a formách, od velmi malých dlažebních jednotek po více než 50 metrů dlouhé mostní prvky.

Proces jeho výroby spočívá ve smísení cementu, kameniva, vody, přísad a příměsí v různých poměrech, nalití směsi do forem a jejího ztuhnutí. Výrobky se na trh dodávají ve bezprašném stavu. Prach může vznikat zvláště při manipulaci se surovinami a při mechanických úpravách po výrobě.

Odvětví se skládá z malých až středních podniků, které jsou roztroušeny po celé Evropě. Odhadované údaje pro EU jsou : 10 000 výrobních jednotek, 250 000 pracovníků a 300 až 400 milionů tun produktů.

Příloha 6 – Rada – sekretariát

Článek 1 - Rozsah platnosti

Rada je odpovědná za úkoly, které jsou jí uloženy dle článku 8 Dohody. Ovšem úkoly uvedené v článku 8 odst. 2 písm. b) a d) Dohody budou ve výhradní a společné pravomoci čtyř předsedů a místopředsedů, kteří budou jmenováni v souladu s článkem 3 této Přílohy.

Článek 2 – Zasedání / rozhodování

- (1) Rada bude zasedat v Bruselu, alespoň jednou za dva roky, a to na dva dny ve druhé polovině června příslušného roku. Sekretariát pro toto zasedání zajistí logistickou a kancelářskou podporu a zorganizuje svolání zasedání.
- (2) Členové obdrží souhrnné zprávy od smluvních stran, které zastupují zaměstnavatele, 20 pracovních dnů před prvním dnem příslušného zasedání, aby se mohli na zasedání připravit. Během dvoudenního jednání členové Rady připraví a sepiší Souhrnnou zprávu, jak vyžaduje článek 8 odst. (2) Dohody. Menšinové názory a prohlášení budou zapsány v Příloze, ale budou omezeny na minimum.
- (3) Dva předsedové jmenovaní dle článku 3 níže mohou společně rozhodnout, že se zasedání budou konat častěji, pokud to považují za nezbytné.
- (4) Členové mohou vystavit plné moci jiným členům nebo náhradním členům.

Článek 3 - Předsedové

Radě budou předsedat dva předsedové a dva místopředsedové. Každého zvolí strany zastupující zaměstnance a zaměstnavatele na dobu čtyř let, poprvé ke dni podpisu této Dohody.

Článek 4 - Zápis, záznamy

- (1) Ze zasedání Rady bude pořízen zápis. Zápis bude předán smluvním stranám do dvou týdnů od příslušného zasedání. Pokud členové nevznesou do jednoho týdne proti zápisu námitky, bude zápis považován za konečný.
- (2) Sekretariát nebo třetí strana, kterou jmenuje Sekretariát, povede všechny záznamy týkající se Rady.

Článek 5 – Náklady Rady / Sekretariátu

Všechny běžné přiměřené a oprávněné výdaje / náklady, které vzniknou z činnosti Rady (zasedací sál, simultánní tlumočení ve FR / EN / DE, kromě individuálního cestování a ubytování) a činnosti Sekretariátu, budou rovným dílem rozděleny mezi smluvní strany, které zastupují zaměstnavatele.

Článek 6 - Odpovědnost, odškodnění

- (1) Členství v Radě je realizováno jménem zastoupených smluvních stran a členové a náhradní členové tak nemohou být činěni individuálně odpovědnými za plnění svých členských povinností.
- (2) Smluvní strany společně a bez rozdílu odškodní členy, náhradní členy, jejich dědice a nástupce a zbaví je odpovědnosti za jakékoli a veškeré nároky, poplatky, náklady, výdaje,

závazky a náhrady škod (včetně poplatků právním zástupcům), které vynaloží nebo které budou na ně uvaleny v souvislosti s jakoukoli žalobou, soudním procesem, řízením nebo nárokem, kterého mohou být účastníkem nebo do kterého mohou být zapojeni v souvislosti se svým členstvím v Radě nebo následkem takového členství, pokud taková žaloba, soudní proces, řízení nebo nárok nebyly způsobeny záměrným zneužitím jejich pravomocí nebo porušením zákona při výkonu jejich povinností.

Článek 7 – Oznámení / jazyk

Veškerá oznámení, sběr nebo šíření dokumentů na základě Přílohy 6 budou realizovány elektronickou poštou. Veškerá komunikace Rady bude probíhat přes e-mailové adresy Sekretariátu. Veškerá oznámení, sdělení a zasedání budou předávána a vedena v anglickém jazyce.

Příloha 7 – Postup pro přizpůsobování Správných postupů

Dle článku 1 třetí odrážka Dohody je jedním z cílů Dohody rozšíření povědomí o Správných postupech. V souladu s touto „dynamickou“ povahou Správných postupů a dle článku 5 odst. (3) Dohody stanoví tato Příloha postup pro přizpůsobování Správných postupů.

Článek 1 – Předložení nových nebo pozměněných listů činností smluvním stranám

Zaměstnavatelé a zaměstnanci mohou kdykoli během trvání Dohody předkládat straně, která je zastupuje (uvádějící strana), návrhy nových nebo pozměněných stávajících listů činností (společně dále nazývané „nové listy činností“). V případě návrhu upravení stávajících listů činností doprovázené písemným vysvětlením a zdůvodněním toho, proč a jak tyto navrhované úpravy stávajících listů činností představují zlepšení ochrany pracovníků nebo dosahují stejné ochrany jinými postupy a technikami v porovnání se stávajícími listy činností. Uvádějící strana tyto nové listy činností zhodnotí a může je podporovat.

Článek 2 – Odsouhlasení nových listů činností protějščí stranou v oboru (protějščí strana)

Na základě vyjádření své podpory dle článku 1 výše předloží uvádějící strana podporované nové listy činností k diskusi a schválení svému protějšku v oboru. Je na příslušné protějščí straně, aby zorganizovala výměnu názorů a schválení nových listů činností. Po schválení oběma stranami daného oboru budou nové listy činností předloženy Radě (článek 8 odst. 2 Dohody).

Článek 3 – Přijetí Radou

Rada je odpovědná za závěrečnou revizi a přijetí nových listů činností, aby se zajistilo, že nové listy činností nebudou v rozporu s Dohodou (včetně jiných listů činností, jiných částí Správných postupů atd.). To zahrnuje stažení zastaralých listů činností.

Článek 4 – Platnost úprav

Po přijetí dle článku 3 budou veškeré úpravy Správných postupů sděleny ostatním stranám prostřednictvím elektronické pošty nebo extranetu. Budou platné tři měsíce od zveřejnění dle předchozího odstavce, pokud Rada nestanoví jiné datum platnosti.

Článek 5 – Frekvence postupu úprav

Znovu se připomíná, že Rada se schází alespoň každý druhý rok. Stranám se tudíž doporučuje, aby své žádosti o úpravy koncipovaly, pokud je to možné, dle časového plánu zasedání Rady.

Příloha 8 – Protokol zdravotního dohledu pro silikózu

VŠEOBECNÉ SMĚRNICE

Zaměstnavatelé nejprve provedou hodnocení rizika na pracovišti, jak je popsáno v Průvodci Správnými postupy, aby zjistili, kde mohou být zaměstnanci vystaveni zvláštnímu riziku ze zdravotních účinků související s dýchatelným krystalickým křemenem. Zavedení protokolu zdravotního dohledu bude záviset na výsledcích hodnocení rizika.

Veškerý zdravotní dohled bude odborně provádět kvalifikovaný lékařský personál v souladu s požadavky platných národních předpisů.

Zaměstnanci nebo externí zdravotní poradci, kteří jsou odpovědní za program bezpečnosti a ochrany zdraví, by měli prakticky znát prvky programu respiračního lékařského dohledu.

Účelem konkrétního zdravotního dohledu ve vztahu k dýchatelnému krystalickému křemenu je:

- Včas zjistit nepříznivé zdravotní účinky;
- Vytvořit základ pro hodnocení změn, ke kterým může dojít;
- Předejít způsobení dalšího poškození.

Potenciálními přínosy jsou:

- Identifikace postižených jedinců;
- Identifikace potenciálně nebezpečných pracovních podmínek a ověření efektivity kontrolních opatření na pracovišti;
- Zajištění zpětné vazby ohledně přesnosti hodnocení rizika;
- Vytvoření dat, ze kterých mohou vycházet epidemiologické studie

RESPIRAČNÍ ZDRAVOTNÍ RIZIKA

Prvořadým zdravotním rizikem expozice prachu, který obsahuje dýchatelný krystalický křemen, je respirační onemocnění zvané **silikóza**. Proto je nezbytně nutné zaměřit lékařský dohled na plíce. Existují určité známky, že u lidí trpících silikózou, je vyšší riziko vzniku rakoviny plic. Rovněž u lidí, kteří jsou obecně vystaveni účinkům prachu, a u těch, kteří trpí respiračními onemocněními souvisejícími s prachem (pneumokonióza, silikóza atd.), existuje vyšší riziko vzniku tuberkulózy. Tato fakta by měla být při provádění lékařského dohledu brána v úvahu.

OBSAH PROGRAMU RESPIRAČNÍHO LÉKAŘSKÉHO DOHLEDU

1) Program respiračního zdravotního dohledu by měl zahrnovat následující::

- Při přijetí bude každému zaměstnanci založena **zdravotní složka**. Samotný formát není důležitý, ale k záznamům musí mít přístup oprávnění lékařští odborníci, záznamy musí být aktualizované, zabezpečené, propojené (např. údaje o expozici prachu), důvěrné a musí být uchovány po dobu 40 let po ukončení expozice.

V souladu s národními předpisy bude tato složka obsahovat zejména následující nezbytné informace:

- Identifikační údaje;
- Další užitečné demografické údaje (osobní a rodinná anamnéza);
- Profil pracovního místa zaměstnance;
- Historie pracovních a mimopracovních činností s podrobnými údaji o vystavení účinkům potenciálně škodlivého prachu, chemických látek a dalších fyzikálních činitelů (záření);
- Chorobopis zaměřený na přítomnost respiračních syndromů (např. kašel, sputum, dýchavičnost, sípání);

- Kuřácké návyky (počet cigaret za den, trvání...).
- **Lékařské vyšetření** toraxu. Při vyšetření by se mělo zjistit, zda jsou pozorování týkající se hrudníku normální nebo ne (např. symetrie, expanze, perkuse, dýchací šelesty, palpatace, sípání, chrůpky a otěry).
- **Funkční testování:**
  - I když abnormality, které se projeví při spirometrii nebo pulmonálních funkčních testech, jsou nespecifické (např. kouření je důležitým zkreslujícím faktorem), považuje se respirační funkční testování za užitečnou součást programu respiračního lékařského dohledu pro základní hodnocení a pravidelné sledování. Umožňuje zjištění ztráty pulmonální funkce v nejranějších stádiích.
  - Standardizované metody spirometrického testování byly doporučeny odbornými sdruženími, jako je Evropská respirační společnost (1993) a Americká hrudní společnost (1995).
- **Rentgenologické vyšetření:** Sledování rentgenových změn u pracovníků, kteří jsou vystaveni účinkům krystalického křemene, je nejcitlivějším způsobem včasné detekce silikózy. Abnormality lze obvykle zjistit rentgenograficky dříve, než může být ztráta pulmonální funkce detekována spirometrií nebo než se objeví symptomy. Pravidelný rentgen hrudníku je tudíž velmi důležitou součástí respiračního lékařského dohledu.
  - Předozadní (PA) rentgen hrudníku v plné velikosti, pokud možno získaný pomocí techniky vysoké kilovoltáže (menší formáty pocházející z počítačové techniky nejsou vhodné).
  - Snímky by měly číst osoby, které jsou kvalifikované a vyškolené pro čtení rentgenogramů, nebo pneumologové.
  - Pravidla pro výběr správného vybavení a technik byla obsáhle publikována. Další informace o aktuálních postupech lze získat od Mezinárodní organizace práce (ILO) na adrese 1211 Ženeva 22, Švýcarsko.
  - Snímky by měly být klasifikovány v souladu se Směrnicemi pro používání mezinárodní klasifikace rentgenogramů pneumokoniózy, které ILO vydala v roce 2000. Zavedení a dodržování směrnic týkajících se správného vybavení a technik může později v případě potřeby umožnit odpovídající klasifikaci rentgenových snímků hrudníku.
  - Frekvenci rentgenového vyšetření hrudníku určí odborník na ochranu zdraví při práci na základě hodnocení rizika z vystavení účinkům dýchacího krystalického křemene. Uvědomte si, že v některých zemích platí regulační omezení týkající se frekvence rentgenových vyšetření. Požádejte o radu kvalifikovaného odborníka na ochranu zdraví při práci.
  - Zaměstnanci, kteří byli v kontaktu s dýchacím krystalickým křemenem nebo byli vystaveni jeho účinkům, a kteří u daného zaměstnavatele přestali pracovat (odešli do důchodu / změnili profesní zaměření) musí mít možnost využít na požádání lékařského sledování. Zaměstnavatelé se zavazují v rámci národních předpisů a předpisů EU toto lékařské sledování umožnit.

2) Vedení záznamů a důvěrnost:

- **Lékařské záznamy** musí být vedeny bezpečným způsobem, ať už v rámci společnosti nebo u externího poskytovatele služeb. K těmto lékařským záznamům lze přistupovat pouze v souladu s národními předpisy.
- Dobrá **komunikace** je nezbytná pro dosažení cílů programu zdravotního dohledu.
  - Zaměstnanec musí být informován o výsledcích své lékařské prohlídky;

- Výsledky programu lékařského dohledu, zveřejněné takovým způsobem, aby nebylo možné identifikovat jednotlivé osoby, by měly být využity ke zlepšení stávajících kontrolních opatření pro ochranu zdraví a bezpečnost na pracovišti.

ODKAZY:

- Program ochrany zdraví při práci pro expozici krystalickému křemenu v oboru průmyslového písku - Národní asociace průmyslového písku (NISA) - březen 1997
- Screening a sledování pracovníků vystavených účinkům minerálního prachu – WHO – 1996
- The European Respiratory Journal – ročník 6, příloha 16, březen 1993
- Směrnice pro používání mezinárodní klasifikace rentgenogramů pneumokoniózy vydané organizací ILO - upravené vydání - Mezinárodní organizace práce
- ATS (1995) Standardizace spirometrie - American Journal of respiratory and critical care medicína, 152:1107-1136
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, Informační oznámení o diagnostice nemocí z povolání, Evropská komise, Zaměstnanost a sociální věci, Zpráva EUR 14768.